

Behandling for søvnapné

Kanadiske forskere har undersøkt effekten av behandling med kontinuerlig positivt luftveistrykk (CPAP) på sentral søvnapné hos pasienter med hjertesvikt (N Engl J Med 2005; 353: 2025–33). 258 pasienter ble inkludert i den randomiserte undersøkelsen.

Etter to års oppfølging ble studien stoppet, fordi det var overdødelighet i CPAP-gruppen tidlig i forløpet. Imidlertid viste resultatene ved nærmere gransking at selv om behandlingen hadde flere positive effekter, var dødeligheten i de to gruppene ikke signifikant forskjellig.

Ny smaksløker

Mennesker har smaksløker i munnen som gjenkjenner salt, søtt, bittert, surt og glutamat. En studie med rotter avdekker at vi sannsynligvis har smaksløker som også kjenner igjen langkjedede fettmolekyler (J Clin Invest 2005; 115: 3177–84).

Tidligere studier har vist at rotter foretrekker fett som næringsstoff, men hvordan de gjenkjenner fett har vært ukjent. Forskere har nå funnet proteinet CD36 i den apikale delen av noen smaksløker i munnen. Dette proteinet kan transportere fett over cellemembranen. I en musmodell der proteinet ikke ble uttrykt, hadde ikke musene preferanse for fett i kosten.

Selv om et viktig protein for gjenkjenning av fett sannsynligvis er avdekket, er fortsatt mekanismen for formidling av tilstedeværelse av fett til hjernen ukjent.

Kan amming redusere diabetesrisiko?

Amming kan beskytte kvinner mot diabetes i opptil 15 år, viser nye resultater fra to amerikanske kohortstudier (Nurses' Health Studies) som omfattet over 155 000 kvinner (JAMA 2005; 294: 2601–10).

Det viste seg at jo lenger kvinnene ammet, desto mindre var risikoen for å utvikle type 2-diabetes. Funnet stod seg også etter justering for andre risikofaktorer som kroppsmasseindeks og livsstilsfaktorer. Effekten avtok med tid etter siste fødsel.

Tidligere studier har vist at amming har gunstig effekt på glukose- og insulin-homøostasen, og forskerne tror at dette kan forklare denne reduserte risikoen for diabetesutvikling hos unge og middelaldrende kvinner.

Søvnapné øker risikoen for slag og tidlig død

Pasienter med obstruktiv søvnapné har økt forekomst av slag og død uansett årsak.

Obstruktiv søvnapné er assosiert med hjerte- og karsykdom og overvekt. Det har imidlertid vært uklart om tilstanden er en uavhengig risikofaktor for hjerneslag. Forskere fra Yale har nå undersøkt forekomsten av hjerneslag og død hos slike pasienter sammenliknet med en kontrollgruppe (1).

I 022 pasienter som fikk utført polysomnografi ved et søvnlaboratorium ble fulgt opp i median 3,3 år. 68 % hadde obstruktiv søvnapné, og 10 % av disse fikk slag eller døde i løpet av oppfølgingsperioden sammenliknet med 5 % i kontrollgruppen. I en multivariat analyse hadde pasientene med søvnapné to ganger høyere risiko for slag eller død i oppfølgingsperioden sammenliknet med dem som hadde normal polysomnografi (justert OR 2,0; 95 % KI 1,1–3,5).

– Dette er en spennende og viktig studie, som bekrefter at obstruktiv søvnapnésyndrom er en uavhengig risikofaktor for det kombinerte utfallet hjerneslag/transitoriske iskemiske anfall (TIA) eller død. Imidlertid hadde studien ikke tilstrekkelig statistisk styrke til å påvise en sammenheng med kun død som utfall, sier overlege Knut Stavem ved Medisinsk avdeling, Akershus universitetssykehus.

– Det nye i denne studien er at den prospektivt påviser sammenhengen mellom obstruktiv søvnapné og hjerneslag. For tiden er det stor forskningsaktivitet når det gjelder denne sykdommen, og vi kan forvente nye spennende resultater de neste årene, sier Stavem.

Michael Bretthauer

michael.bretthauer@rikshospitalet.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Yaggi HK, Concato J, Kernan WN et al. Obstructive sleep apnea as a risk factor for stroke and death. N Engl J Med 2005; 353: 2034–41.

Oksygen til alle etter kirurgi?

Pasienter som får ekstra oksygen under og etter operasjoner har lavere risiko for sårinfeksjoner.

Sårinfeksjon er en vanlig komplikasjon etter kirurgi. Det er vist at høyt oksygentrykk i vevet kan redusere risikoen for infeksjoner. I en nylig publisert studie ble 300 pasienter til elektiv kolorektal kirurgi randomisert til tilførsel av enten 30 % eller 80 % oksygen under operasjon og i seks timer etterpå (1). Infeksjoner i operasjonsområdet ble registrert i 14 dager etter inngrepet.

Infeksjoner ble observert hos henholdsvis 24 % og 15 % av pasientene som fikk henholdsvis 30 % O₂ og 80 % O₂ (p = 0,04). I en multivariat regresjonsanalyse var risikoen for sårinfeksjon redusert med 54 % (95 % KI 0,22–0,95) hos dem som hadde fått 80 % O₂ sammenliknet med standardgruppen.

– Denne studien støtter flere eksperimentelle studier og en annen klinisk studie ved kolorektal kirurgi som indikerer at høye vevskonsentrasjoner av oksygen perioperativt er gunstig for å unngå sårinfeksjoner, sier professor Arthur Revhaug ved Gastrokirurgisk avdeling, Universitetssykehuset Nord-Norge.

– Det finnes imidlertid en annen nylig publisert studie i JAMA som gav motsatt konklusjon (2). Inntil eventuelle nye studier

Bør alle få ekstra oksygen perioperativt?
Foto Medical – surgery & emergency

skulle vise noe annet, synes jeg at vi sterkt bør overveie å innføre en rutine med tilførsel av oksygen intraoperativt og i to timer postoperativt til våre pasienter. Tenk hvis vi kunne laget en slik studie i Norge, sier Revhaug.

Michael Bretthauer

michael.bretthauer@rikshospitalet.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Belda FJ, Aguilera L, de la Asuncion JG et al. Supplemental perioperative oxygen and the risk of surgical wound infection. JAMA 2005; 294: 2035–42.
2. Pryor KO, Fahey TJ III, Lien CA et al. Surgical site infection and the routine use of perioperative hyperoxia in a general surgical population: a randomized controlled trial. JAMA 2004; 291: 79–87.